

SLOVENE

Štev. 84. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v četrtek, 14. aprila 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemam:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravnistvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
V sprejemni sobi, inserate in reklamacije. —
Inserat se računa enostopna petična (dolžina
72 milimetra) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta
20 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravniskega telefona šte. 188.

Avstrija in Italija.

Minoli teden so se vršili važni politični dogodki. Anglija in Francija sta po svojih zastopnikih podpisali nove dogovore, ki uredijo preporna vprašanja mej obema državama za dolgo vrsto let. Tudi Belgarija in Turčija sta sklenili novo pogodbo, ki utegne pomirljivo vplivati na makedonske vstaše. Za nas pa ima poseben pomen shod italijanskega ministra za vnanje posle Tittonia z grofom Goluchowskim minolo soboto v Opatiji.

Vse italijansko časopisje se bavi s tem dogodkom. Vladni listi pripisujejo temu shodu velik pomen. Tako piše »Giornale d'Italia«: »Srečni smo, da se je vršil ta shod, ki bode razpršil nesporazumljenja«. »Tribuna« naglašja: Mnoga gospodarska vprašanja so bila povod temu shodu. Balkansko vprašanje pa je ustvarilo nasprotja, ki se morejo poravnati mirnim potom, ker točke zveznih pogodb ne segajo tako daleč. In »Mattino« dostavlja: Ta shod je dokazal, da ima trodržavna zveza življensko moč. Končane so politične težave in nevarnosti. Politično obzorje je zopet jasno.

Drugače sodijo radikalni in franciji prijazni listi. Sedaj, ko se pripravlja v Rim predsednik francoske republike, da osebno potrdi prijateljstvo med Italijo in Francijo, gre minister Tittoni v Opatijo rko stiskati avstrijskemu ministru za vnanje posle, ne da bi prisil dovoljenja pri voditeljih irredente! To je izdajstvo svete narodne stvari italijanske! Tako gromi iz uredništva milanskega »Secolo« in njemu sorodnih listov. Te vrste ljudem so se vedno v živem spominu vroči dnevi pri Kustoci in Visu. Avstrija jim velja kot smrtni sovražnik, dokler biva zadnji Italijan v avstrijskih pokrajinah.

Zadnja leta so bile politične razmere med Avstrijo in Italijo precej napete, politično obzorje ob meji jako oblačno. Saj so še v živem spominu lanske nelepi dogodki ob avstrijsko italijanski meji, kjer so politični otročaji uganjali svoje burke.

To je bil sad Zanardellijeve politike, ki je vzgajala irredento. To dobro ve sedanja italijanska vlada. Giolitti je nastopil drugo pot, iskal je resnega in odkritega razgovora z Avstrijo. Prva naloga novega italijanskega ministra za vnanje posle je bila, da poravna to, kar je bil zakrilil Zanardelli. Sprožil je misel osebne razgovora z grofom Goluchowskim na avstrijskih tleh. Na Dunaju so se takoj prijazno odzvali, ker so želeli, da se oprostite težke móre ter končajo vedne politične intrige.

Naravno, da Goluchowski in Tittoni pri shodu nista prezrla balkanskega vprašanja. Saj je znano, da je Rizziotti Garibaldi snoval kor prostovoljcev, s katerimi je hotel priti Albancem na pomoč — proti Avstriji. Rizziotti se je premislil ter si nakopal hudo jezo republikanske stranke, ki je bila in je proti zvezi z Avstrijo.

Ministru Tittoniju pa morda sedaj delajo večje skrbi vinski trgovci od Milana doli do Barija, nego republikanski politiki, ki rešujejo svoje brate. Vinska klavzula je ona točka v trgovinski pogodbi z Avstrijo, ki še vedno ni rešena. Senator Mi-

raglia je bil v imenu italijanske vlade na Dunaju, da uglaadi pot novi pogodbi. Morda bi se bila avstrijska vlada že udala italijanskim željam ter obnovila vinsko klavzulo, ko bi se ne bili oglašili ogrski agrarci in vinski trgovci. Ti so tekmo let po vsej deželi razpredli agitacijo proti vinski klavzuli ter zahtevajo, da se carina od italijanskih vin zviša celo na 60 kron. Minoli teden so bili zopet v Pešti zbrani razni ogrski vinski trgovci ter sklenili, da mora vlada izločiti vinsko klavzulo iz trgovinske pogodbe z Italijo.

Shod v Opatiji pa utegne imeti vsaj to dobro posledico, da bode Italija upoštevala avstrijske tradicije na Balkanu. Upati pa smemo, da za to priznanje ne bode Avstrija žrtvovala svojih gospodarskih in trgovskih koristij. Avstrijski državniki naj nikdar ne pozabijo, da je Italija pač zaveznica Avstrije, a ne njena prijateljica. Razne napitnice ne prepričajo, da je zveza najtrdnješa in da je politično obzorje brez oblačice. Temu dokaz so ravno zadnji shodi, ki so nabijali obroče na izsušeni sod. Italijani ne morejo pozabiti, da Avstrija še do danes ni uradno in slovesno odobrila zedinjene Italije. Tudi jih še mika italijanski pas ob avstrijski meji. In to je živ vrelc nezaupnosti in vedno novih intrig od italijanskih neodrešencev. Vsa politična sijajnost ob shodu v Opatiji ne zakrije temne mrznje, ki je v Italijanih stara že desetletja.

Pred državnim zborom.

Praški »Nar. L.« pišejo, naj češki poslanci pri predstoječem državnozbornem zasedanju še nadalje vztrajajo v nepremični, žilavi obstrukciji. Izjavljajo, da se bo češka obstrukcija nadaljevala s polno močjo ter popravljajo: »V kolikor smo poučeni, je neresnična vest, da Čehi ne bodo ovirali volitev v delegacijo. Mladočeški klub ni nikdar tega izrekel, in noben poslanec ni opravičen dati takšno izjavo«. Po dogovoru, skle njenem pred Vel. nočjo, se bodo sestali v pondeljek Mladočehi s zastopniki Jugoslovanskega kluba in radikalni Malorusi k skupnemu posvetovanju, kako naj se nadaljuje tehnična obstrukcija. — Poljski list »Gaz. Nar.« povdarja, da poljski klub dela resno na to, da se doseže sprava, kar bi bilo na korist državi, Galiciji in Cehom. Češke poslance opominja, naj ne napenjajo preveč loka in opuste obstrukcijo.

Belgija.

Politične volitve v Belgiji se vrše 29. maja. Gre se za obstoj sedanje katoliške večine, namreč za izvolitev več kot dveh tretjin katoliških poslancev in sicer za senat 39 katoliških in 19 liberalnih glasov, za reprezentančno zbornico 42 katoliških glasov, 16 liberalnih, 24 socialističnih in 1 daenzi stični; v vsem za 84 katoliških glasov. V senatu ima sedaj katoliška stranka 16 glasov večine, v drugi zbornici ima večine 26 glasov. Velik pomen teh volitev je jasen. Pri volitvah l. 1900. in 1902. so imeli katoličani 1,078 729 glasov, več kakor vse druge stranke skupaj. Danes stoji zveza liberalcev in socialistov v ospredju ter je potreba najstrožje edinosti, da se prepreči razcepjenost glasov. Ako se to doseže, je pričakovati velike volilne zmage katol. stranke.

Napad na španskega ministra.

Napad na min. predsednika Maura, ki se je sprva zanikal, je vendar resničen. O uradne strani se poroča, da je bil Maura napaden z dolgim lovskim nožem. Rana ni

huda, je dva cm. globoka med petim in šestim rebrom. Maura je izgubil mnogo krvi, zdravniki so izjavili, da je njegovo stanje brez vsake nevarnosti. Napadalec je rodom iz Katalonije, 19 let star, sluga, in se zove Artel. Napadalec je anarhist, a oporeka, da bi imel sokrivcev. Ko so ga prijeli, se je upiral in se zaletel z glavo v zid. Iz Barcelone se tudi poroča, da ga je pri aretiranju policijski agent udaril s palico po glavi in smrtno zadel. Vest še ni potrjena. Min. predsednik je brzojavil o napadu sam v Madrid, kjer se je takoj sestel ministrski svet. Kralj Alfonz je takoj po napadu obiskal svojega ministra.

Nemci v južni Afriki.

Berolin. Major Leutwein poroča iz Okahanije od 13. t. m.: Sled za sovražni kom je pokazal, da se je umaknil v gorovje. Našlo se je 30 trupel od Hererosov in več svežih gomil. Zaplenili smo kakih 350 govedi.

Berolin. Namestnik nemške južne Afrike, Leutwein, je prosil za daljši dopust vsled bolečin v nogah.

Berolin. Proračunska komisija v državnem zboru je dovolila vnovič 274 000 mark za južno Afriko, da se nastavi v deželi evropska žandarmerija. Izrazila se je nada, da bo v nekaj mesecih upor zadušen.

Berolin. Stotnik Franke poroča, kako živinsko delajo Hererosi z belimi ženami. Našel je na polju neko ženo, obešeno z nogami na drevo in ubito kot živino. Divjaki jih sledejo, ubijejo z gorjčami in jim potem odrežejo glave.

Iz brzojavk.

Dunaj. Minister zunanjih zadev, grof Goluchowski, je 13. t. mes. dopoldne došel sem, ter bil popoldne vsprejet od cesarja v posebni adjektivni, da poroča o svojem sestanku v Opatiji.

Dunaj. Italijanski diplomat, Miraglia, je iz Budimpešte došel tu sem, da se nadalje posvetuje o vinskem vprašanju. Včeraj se je razgovarjal z baronom Clumeckijem.

Dunaj. Avstrijski zastopnik v Londonu, grof Mensdorff, pride danes sem, da določi natančnosti glede obiska cesarja Frančiška Jožefa v Londonu. Cesar odpotuje v drugi polovici junija. Iz Londona odide cesar v Italijo.

Olomouc. Od češke strani se poroča, da je vlada pritrdila imenovanju dr. Bauera olomuškim nadškofom. Imenovanje se ima izvršiti v kratkem, ker je tudi papeška kurija temu pritrdila.

Sofija. Armadna uprava je naročila dve torpedovki in raznih obrežnih topov za bolgarski pristanišči Varna in Burgas, ki se tudi zelo vtrujeta.

Budimpešta. V državni zbornici se je v včerajnji seji vršila debata glede tega, ker je vojni minister zahteval od gojencev vojaških vzgojevališč poznanja vseh avstrijskih odličnih pisateljev. Nadalje se je debatiralo o zadnjem sestanku avstrijskega in italijanskega ministra v Opatiji. Tisza je odgovoril na par interpelacij.

Budimpešta. Ministrski predsednik, Tisza, je izjavil deputaciji ogrskih vinorejcev, da jih more popolnoma pomiriti, ker ogrska vlada upošteva pred vsem želje svojih vinorejcev. Dolež še ne obstoji nikaka pogodba glede vinskega vprašanja z italijansko vlado.

Sofija. Dejanska izvršitev makedonskih orožniških reform se ima pričeti. V Solunu se zbero zastopniki Rusije, Avstrije in drugih evropskih velesil ter 25 tujih orožniških častnikov, da se sporazumejo s turško gosposko glede uniform.

Rusko-japonska vojska.

Velika katastrofa pred Port Arturjem. — Ruska oklopnica »Petropavlovsk« se je potopila. — Makarov mrtev.

O tem žalostnem dogodku smo dobili naslednja poročila, katera ponatiskujemo, kakor so nam dobajala:

London, 13. aprila. Reuterjev dopisovalni urad poroča iz Čifu: Kakor se brzojavlja, so napadli Japonci 7. t. mes. ob svitanju dneva rusko brodovje, ki je pod poveljstvom Makarova odplulo iz pristanišča z vso vojno močjo ter s pomočjo utrdb odbilo japonski napad.

Petrograd, 13. aprila. Po mestu se govori, da je Aleksejev poslal carju važne brzojavke. Dalje se še poroča, da so Makarova Japonci vjeli.

Petrograd, 13. aprila. Poveljnik luke v Port Arturju brzojavlja carju 13. t. m.: Oklopnica »Petropavlovsk« je danes zadela na mino ter je eksplodirala. Naše brodovje je pri »zlati gori«, japonsko brodovje se bliža. — Admiral Makarov je baje mrtev. Veliki knez Ciril, ki je rešen, je lahko ranjen.

London, 13. aprila. Reuterjev urad poroča iz Petrograda: Admiral Makarov je utonil s častniki in moštvo oklopnice »Petropavlovsk«, veliki knez Ciril je težko ranjen.

Petrograd, 13. aprila. Cesarski namestnik Aleksejev brzojavlja carju: Naše oklopnice in križarice so pod poveljstvom admirala Makarova odplule iz luke, ko so zapazile sovražnika, katerega so pričakovale na širokem morju. Ko je sovražno brodovje narastlo na okoli 30 ladij, vrnilo se je naše brodovje v notranjo luko. Oklopnica »Petropavlovsk« je pri tem zadela na mino ter se je potopila. Veliki knez Ciril je rešen. Japonsko brodovje se nahaja pri Liaočangu.

Petrograd, 13. aprila. Poveljnik luke v Port Arturju, general Grigorovič, brzojavlja carju: Udano naznanjam, da smo dosedaj od posadke oklopnice »Petropavlovsk« rešili: velikega kneza Cirila, 6 častnikov, med njimi težko ranjenega poveljnika Jakobleffa, 2 poročnika, 3 kadete in 32 mornarjev. Dalje smo dobili trupla 4 častnikov, enega zdravnika in 12 mornarjev. Japonsko brodovje je odplulo z okrožja. Podrobnosti bo poročal kontreadmiral Uhtomski, ki je provizorično sprejel poveljstvo.

Dunaj, 14. aprila. Vest o smrti Makarova se uradno potrjuje.

Berolin, 14. aprila. Iz Petrograda poročajo: Makarov trikrat 24 ur ni prišel iz svoje obleke, ker je vsako uro pričakoval sovražnikovega napada. Značilno je, da je dva dni po prevzetju poveljstva nad ruskim brodovjem v vzhodni Aziji nujno prošil v Petrogradu, naj se mu prideli še enega admirala, kateremu bi zaupal svoje namene, ker se je bal, da postane žrtev izpolnjevanja svojih dolžnosti.

Petrograd, 14. aprila. »Petropavlovsk« se je skoro gotovo zadel ob rusko mino. Z Makarovom je utonil ves njegov štab.

Pariz, 13. aprila. Vest o nesreči ruske oklopnice »Petropavlovsk« in o smrti podadmirala Makarova je tu vzbudila globoko sočutje.

Pariz, 13. aprila. »Temps« poroča, da se je oklopnica »Petropavlovsk« ponesrečila vsled eksplozije nekega torpeda.

Petrograd, 14. aprila. Carica vdova in prestolonaslednik sta se takoj, ko je prišla

strašna vest, podala v zimsko palačo. Listi pravijo, da je včeraj okoli 900 ruskih mornarjev izgubilo življenje.

Petrograd, 14. aprila. Radi rešitve velikega kneza Cirila se vrši zahvalna služba božja. Za ponesrečence se bo brala slovesna maša zadušnica.

Petrograd, 14. aprila. Po mestu vlada silna žalost radi velike nesreče v vzhodni Aziji. Poveljnik portarturske luke poroča, da je poveljnik »Petrovlovsk« rešen, a težko ranjen; težko je ranjenih tudi 5 rešenih častnikov in 33 mornarjev. Prepeljani so v bolnišnico. Kapitan II. reda, Baziljev, poročnik Knoring, več kadetov in zdravnik Volovič so mrtvi. Vsa ta mrtva trupla so že dobili.

Pariz, 14. aprila. Iz Petrograda poročajo: Veliki knez Ciril in nekateri mornarji so se rešili plavaje ter so vstopili v rešilne ladje, katere so odposlale ostale ruske bojne ladje. Položaj se je pri velikem knezu Cirilu poslabšal, ker ga je vsled rane pričela tresti mrzlica. Ranjen je bil od nekega dela ladje, ki je od letel vsled eksplozije.

Petrograd, 14. aprila. Listi opisujejo, da se je nesreča zgodila tako le: Zvest svoji taktiki, odpluti s svojim brodom iz luke, kadar zagleda sovražnika, je tudi to pot odplul Makarov iz luke takoj, ko je zagledal prve japonske ladje. Dočim je pa japonski admiral Togo doslej prišel pred Port Artur le s 14 ali 16 ladjami, je to pot priplul s 30 ladjami. Makarov je videl, da bi bila pomorska bitka proti toliki premoči brezupna, ter je obrnil svoje ladje. Hotel je vse svoje ladje zbrati pri »zlati gori« in z vso silo braniti vhod v luko. Pri tem je njegova ladja zadela v mino, ki je imela 80 klg. streljiva.

Pojasnjeno še ni, ako je mina bila ondi pritrjena, ali ako se je »Petrovlovsk« zadel v kako odtrgano mino. Tudi pri ladjah, ki imajo dvojno dno, povzroči taka mina več metrov široko luknjo. — Kakor bi mignil je bilo v ladji več tisoč kilogramov vode; ladja je zgubila ravnotežje. — Gorenji del ladje je dobil pretežje in v par sekundah je potegnil seboj moštvo na krovu. V takih slučajih ni mogoča nikaka rešitev, ker če se tudi mornarji hočejo plavaje rešiti, jih nastali vodni vrtnici potegnejo v globočino.

* * *

Oklopnica »Petrovlovsk« je bila prvotno prideljena ruskomu baltiskemu brodomu, a je bila sedaj v Port Arturu. Dolga je bila 113 metrov, široka 21 metrov z 79 metrov globoko gažnjo. — Imela je okoli 11.840 ton in okoli 12.000 konjskih močij. »Petrovlovsk« so spustili v morje 1894, njeni družici »Sevastopol« in »Poltava« so lani spustili v morje.

Imela je 54 topov in 642 moč posadke v mirnem času, sedaj je bilo na ladji več mornarjev.

* * *

Nesrečni Makarov je nekaj dni po pričetku vojske prevzel vodstvo ruskega bro-

Admiral Makarov.

dovja v vzhodni Aziji, dočim je Kuropatkin prevzel poveljstvo nad rusko armado na suhem. Imela sta enake pravice ter sta postopala dogovorno.

Med evropskimi pomorskimi častniki je bil Makarov eden izmed onih redkih, ki so si pridobili ime v bojih. Njegovo ime je že zaslulo za časa rusko-turške vojske. Ruski mornarji so ga slavili kot junaka, dočim je bil pri strokovnjakih spoštovan radi svojih strokovnih znanostij. Štefan Josipovič Makarov je bil rojen leta 1848. v Nikolajevsku. Leta 1864. je vstopil v mornariško službo. V rusko-turški vojski je v neki noči poskušal z minami razstreliti v zrak turško brodovje, ki je bilo zasidrano pri Batumu. Poskus se sicer ni posrečil, vendar je to junaštvo Makarovu pridobilo trajno slavo.

L. 1900 je bil imenovan kontreadmiralom, potem višjim nadzornikom mornarice in skoro nato vice admiralom. V kitajsko-japonski vojski je bil prideljen ruskomu brodomu v vzhodni Aziji. Pozneje je bil imenovan poveljnikom kronstadtske luke. Dne 15. februarja letos je mej velikimi ovacijami zapustil Kronstadt ter se podal v

vzhodno Azijo. Ovacije pri njegovem odhodu so bile priče, kako je priljubljen. Makarov zapušta vdovo. Opomniti je še, da se je Makarov odlikoval s svojimi morskimi študijami in strokovnimi deli. Vrhovno poveljstvo nad ruskim brodomom v vzhodni Aziji je začasno prevzel knez Untomsky.

Velika kneza Ciril in Boris.

Petrograd, 14. aprila. Veliki knez Ciril je lahko ranjen. Vesti, da bi bil težko ranjen, niso resnične. Veliki knez Ciril Vladimirovič je skupno s svojim bratom Borisom nekaj dni po Makarovem odhodu odpotoval v vzhodno Azijo. Kot mornariški častnik je bil prideljen ruskomu brodomu, njegov brat Boris pa je bil pri armadi na suhem. Velika kneza Ciril in Boris sta carjeva bratranca in sinova mlajšega brata carja Aleksandra III.

Bitka na morju.

Petrograd, 13. aprila. Ruska brzojavna agentura poroča: Uradno se poroča, da se je pokazala predvčeršnjim ponoči v bližini izliva reke Liaon neka sumljiva ladja in več čolnidev, ki pa so se na prve strele takoj umaknili.

Čifu, 13. aprila. Predvčeršnjim so videli japonsko praporno ladjo »Asahi« blizu Čifu plujoučo zahodno. Bržkone tudi ostale brodovje ni daleč oddaljeno od praporne ladje. Iz Niučvanga došli parnik »Loek-san« poroča, da je slišal od Port Arturja sem dve uri trajajoče streljanje.

Čungču, 13. aprila. Dines ob pol 6. uri dopoldne so se slišali od Port Arturja strelji, iz česar se sklepa, da se je močno streljalo. Misli se, da je prišlo do že dolgo pričakovane bitke pri otokih Miautau, ki leže v Pečilski morski cesti ter so angleška last. Mogoče, da je rusko brodovje zapazilo, da hočejo japonske transportne ladje izkrcati vojake v zalivu Liaotung, nakar jih je napadlo.

Petrograd Tu so razširjene vesti, da je kontreadmiral knez Uhtomski, ki je začasno prevzel poveljstvo nad portarturskim brodomom, imel včeraj popoldne boj z 18 japonskimi ladjami.

Pariz, 13. aprila. Iz Čifu se poroča, da so imeli Rusi v pomorski bitki pred Port Arturjem velike izgube.

Rusi o prejšnjih vojskah.

Petrograd. Neki general je objavil primero med vojno močjo Rusov v turški vojski in v sedanji. Tedaj je Rusija postavila takoj na bojišče 547.000 moč. in to število je polagoma naraslo na 873.000. V turški vojski je bilo ubitih 17.870 Rusov in 56.000 ranjenih. Ker Japonci nimajo več vojakov od 300.000, ni treba Rusiji postaviti številnejših čet nasproti. V turški vojski so imeli Rusi na bojišču slabo urejene bolnišnice ter je umrlo v lazaretih okrog 88.000 moč. Velikansko število! Večina so bili žrtve epidemije.

Novi nemiri na Kitajskem.

V kitajskih pokrajinah Kwansi in Yunan so, kakor se poroča iz Pariza, vzbuhili novi nemiri, katerih žrtev je bilo že več Evropejcev. Blizu tonkinske meje, posebno v bližini Mong Kaya in Dap-Cau se je nenekrat pokazalo veliko vatašev, ki so napadli francoske straže. Vse potrebno se je že vkrenilo, da se prepreči nadaljno prodiranje vatašev v Indokino.

Berolin, 13. aprila. »Post« poroča iz Pekinga, da prevladuje v kitajskih krogih ravnotako sumljivo vedenje, kakor je bilo ono, ki je pred malo leti povzročilo poboj tujcev. Odpustitev tujcem prijaznega princa Lu in vedenje mogočnosti Matunga, kaže očitno, da je politika v višjih kitajskih krogih tujcem zelo neprijazna. Princa Čing in Čulu podpirata tujcem sovražno politiko, tako, da se je bati, da nastane vkljub kitajski nevtraliteti na Kitajskem splošna vstaja.

Berolin, 13. aprila. »Berl. Tagblt.« poroča iz Sanghaja, da je kitajska nevtrali-teta že zelo sumljiva. Ustanovile so se namreč tri divizije kitajskih čet, od katerih sta bili dve odposlani proti mandžurski meji. Ena stoji od Kuropatkinovega glavnega taborišča oddaljena le 150, druga od Mukdena le 250 km. Tretja se sedaj oborožuje s topovi ter odkoraka v kratkem. Mnogo japonskih častnikov deluje kot vojni inštruktorji.

London, 13. aprila. Reuterjev dopisovalni urad trdi, da je Rusija odločno zahtevala od Kine, naj odpusti japonske inštruktorje in pri Maovih četah se nahajajoče japonske častnike. Ako se ti ne odstranijo, imela bo Rusija to za rušenje nevtralitete. Rusija povdarja, da ti častniki lahko zelo nevarno vplivajo na druge severno stoječe kitajske čete ter z njimi napadejo Kuropatkina za hrbtom. Ako bi se pa to zgodilo, bi bil položaj za Kuropatkina zelo nevaren.

Gibanje čet.

O gibanju čet ni posebnih poročil. Na obeh straneh menda čakajo, da izvrše vse predpriprave. Ob Jalu reki je prva japonska armada. Da bi se ondi zbralo še večje šte-

vilo vojakov, bo jako težko vsled neugodnih prometnih razmer. Ni torej izključeno, da ima druga armada, ki se je pripeljala v izliv reke Jalu, da bi se izkrcala pri Jongampho, povse drug namen in da se izkrci drugod, n. pr. na južnem delu polotoka Liaotung ali v zalivu Liaotung n. pr. pri Takušanu ali v bližini Niučvanga, kjer tudi Rusi računajo s to možnostjo ter se dobro pripravljajo. Tako izkrcavanje bi bilo pa le možno, ako Japonci uničijo rusko portartursko brodovje in na to šaka druga japonska armada.

London, 13. aprila. Iz Šule se brzojavlja »Standard«, da so po zasedanji Vidku Japonci spoznali, da se Rusi nameravajo utrditi na severnem bregu reke Jalu.

Tokio, 13. aprila. Misli se, da se je pričela bitka ob Jalu, četudi ni došlo še nobenih poročil. Pri armadi se mudeči vojaški atašeji so dobili povelje, naj se pripravijo na odpotovanje. Misli se, da v nekaterih dneh odpotojuje.

Petrograd, 13. aprila. Rus. tel. agent. poroča iz Harbina, da je tam mrzlo, deževno vreme. Več vagonov živil, namenjenih za predaje vojne čete, med njimi 30.000 funtov krah in velikonočnih daril carice Aleksandre, namenjenih za vojake, se je peljalo mimo proti jugu.

Tientsin, 13. aprila. Ol izbruha vojske je prišlo 60.000 Rusov v Mandžurijo; zadnje tedne je baje dospelo na dan le po 200 vojakov, ker je bilo vreme neugodno.

Tientsin, 13. aprila. Splošno japonsko prodiranje se pričakuje šele začetkom maja.

Dunaj, 14. aprila. Poročilo iz Tokia o bitki pri Jalu temelji skoro gotovo na poročilu o praski mej ruskimi lovci in japonskimi prednjimi stražami. Iz Petrograda poročajo, da so vesti o kakem drugem boju izmišljene in da tudi ni res, da bi bili Japonci Jalu že prekorajili. Mogoče je, da Kuropatkin prehoda Japoncev preko Jalu iz strateških vzrokov ne bo zaviral.

Petrograd, 14. aprila. (Uradno.) Brzojavka višjega poveljnika generala Kuropatkina poroča: General Kafalinski poroča z dne 18. t. m.: Pri boju naših predstraž z Japonci 8. t. m. je bilo na naši strani mrtvih: en častnik, en podčastnik in dva vojaka, dva vojaka sta ranjena.

Japonski nameni.

London. Dopisnik lista »Daily Chron.« v Tientsinu je menda čul od nekega visokega japonskega uradnika, da bodo Japonci kmalu napadli Niučvanga, a poprej mora biti uničeno rusko ladjevje pred Port Arturjem. Japonci bi je radi izvabili z luke in mu zaprli vhod. Japonsko brodovje je po nepotrjenih poročilih že pričelo boj pri Liautiesanu zraven Port Arturja. — Iz Niučvanga poroča »Express«, da se bodo Rusi morebitnemu japonskemu napadu trdovratno ustavili. Vsa črta od Kaipinga do Liaojanga je močno zastražena. Tamošnje trdnjave se še vedno utrjujejo, številne čete se zlasti zbirajo v Tašeičan. Utrdbe so povsod močne, tako, da je mandžurska železnica varna. Rusom v posesti železnice je mogoče poklicati čete na pomoč iz Mukdena.

Rusko posojilo.

Pariz, 14. aprila. Čuje se, da bo Rusija v kratkem vzela od Francije pol milijarde posojila.

Niučvang.

Niučvang, 13. aprila. Angleška vlada je preskrbela, da se varujejo njene koristi med vojno. Ko se odpelje angleška topničarica »Espiegle«, bodo imele ruske oblasti proste roke ter bodo lahko uporabljale vojno pravo. Zadnje trgovske ladje so že odplule. Plovne družbe so naznanile svojim tukajšnjim agentom, da ne pošljejo nobenih ladij. Mestne ulice so nerazsvetljene. Vsako vozarenje po reki je ponoči prepovedano.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. aprila.

Liberalci in deželne podpore. Kakor znano, je katoliško-narodna stranka izjavila, da morajo v deželnem zboru priti predvsem na vrsto ljudstva koristne zadeve, ne pa liberalne strankarske zadeve, od katerih ima le jara gospoda svoj užitek na kmečke stroške. Med tiste stvari, katere katoliško-narodna stranka stavi pred druge in katerih rešitev zahteva najodločneje, so v o d o v o d i. Liberalci jih pa zapostavljajo za gledišče itd. Zdaj so odbili spet posestnikom iz Zapuž podporo 12.000 K za vodovod, češ, da »katoliško-narodna obstrukcija« žre. V resnici žre paliberalna slovensko-nemška zveza, katera stavi grajščaka in uradnika nad kmeta. Gospodje dr. Tavčar, dr. Schaffer in Grasselli skupaj ravno 12.000 kron na leto vlečejo za to, da kmetom prošnje odklanjajo. Naj torej Zapužani primejo osebno

te tri gospode in jih naj vprašajo, zakaj sami sebi ne odklonijo tolike plače? Ali manjka denarja le za kmeta, za gospodo pa ne?

Prorok iz Libellé. Liberalci so torej vendar našli proroka med »klerikalci«, katerega nauki so jim všeč. V ogrinčevu knjigo »Nstra maxima culpa«, o kateri smo takoj izrekli sodbo, da je polna nezrelih nazorov in enostranskih misli, so pograbili in iz nje ponatiskujejo v uvodnih člankih ravno tiste stvari, v katerih je Vogrinec zašel na napačno pota. Vogrinec razmotriva vse s svojega zasebnega subjektivnega stališča, katero pa stoji v marsičem v nasprotju s istinitimi razmerami. Glede celibata n. pr. ima jako zmešane pojme. Ako pravi on, da velik del duhovščine ne izpolnjuje celibata, pa mi lahko rečemo, da ga velik del jako vestno izpolnjuje. Iz posameznih grehov zoper celibat sklepa Vogrinec, da bi se moral isti odpraviti. A moč ne pozna niti zgodovine, niti glavnih principov katoliškega življenja. Ako se prekrši postava, ne bo solnik rekel, da se mora postava odpraviti, ampak da se mora grešnik poboljšati. Tudi Vogrinec je eden tistih, ki hočejo vedno le cerkev reformirati, ne pa onih, ki cerkvenih naukov ne izpolnjujejo. Taki reformatorji ničesa ne izboljšajo, ampak le razdirajo in pokvarijo. S tem pa delajo vasselje liberalcem, kateri zlorabljajo vsako njihovo pretirano ali neresnično trditve. Sicer pa cerkve ne bo reformirali niti Vogrinec niti Malovrh. Imela je vsikdar sama v sebi toliko moči, da je premagala bolezni in vodila ljudstvo k pravi pravosti in resnici.

Nevarno obolel je g. dr. Vladimir Levec, profesor na vseučilišču v Freiburgu v Švici. Njegov oče, deželni šolski inspektor g. Fr. Levec, je včeraj zvečer odpotoval v Freiburg.

Shod hrvaških odvetnikov bo 17. in 18. maja v Zagrebu.

Umrli je v Trstu kapitan linijske ladje v p. g. Luka Binički.

Ogenj. V torek popoldne ob 3/4 na 3. uro je nastal požar na Dolnji Pristavi, župnije Podgrad pri Rudolfovem. Zgorela so 11 posestnikov vsa poslopja, žito, orodje, hišna oprava, obleka; enemu posestniku krava, vol in dva prešida. V vasi so trije smrtno bolni, katere so mogli s največjim trdom rešiti iz plamena. Žalosten pogled sedaj na pogorišče! Škoda znaša 126.820 K. Pogorelici so zavarovani za skupno svoto 12.660 K, dolga pa imajo 9.800 K. Zavarovalnina pač ne bode pokrila ogromne škode, zato se obračamo do usmiljenih src, naj denarno ali v blagu pomagajo nesrečnikom. Prvi dar so nesrečnejši prejeli od visokorodnega gospoda c. kr. okr. glavarja barona Reebbacha, ki je takoj prihitel na mesto nesreče z g. županom Josipom Zurcem. Velikodušna dobrot gospoda glavarja je bila nesrečnikom v tolažbo — v nesreči in s solznimi očesi so se zahvaljevali revčki. Odprite srca, pomagajte nesrečnim, vsak dar se sprejme z največjo zahvalo. Darove nabira župni urad Podgradom pri Rudolfovem.

Pozor! Pri duhovnikih se oglašajo neki sitneži v najboljših letih ter pod raznimi pretvezami vzbujajo njihovo milosrčnost. Tu pravi, da je doma iz Idrije, tam, da je kot bivši poštni oficijal v Trstu suspendiran od službe ter brez denarjev ne more skrbeti za ženo in troje otrok. Če mu daš krono, ti jo vrača rekoč: »Kaj si hočem s tem?« Če mu ponujaš peščico drobiža, pravi: »Me je sram, nositi toliko drobiža in z njim plačevati.« Zdaj hodi že v družici za Savo.

Z dunajskih visokih šol. Kakor poroča »Piccollo«, je rektor dunajske tehnike prišel s preiskavo proti načelnikom nemških dijaških društev, in sicer zato, ker so v neki spomenici odločno protestirali proti prepovedi, da se ne smejo nabijati na črno tablo nemški razglasi. Dalje še poroča imenovani list, da sta odšla 13. t. mes. na povabilo rektorja dunajskega vseučilišča predsednik in podpredsednik »Circolo academico italiano« v rektorjevo pisarno, kjer jima je rektor zatrdil, da nemški vseučiliščniki ne nasprotujejo italijanskim dijakom. Italijanski dijaki so polnopravni akademski državljani, kakor drugi imatrikulirani slušatelji. Rektor ju je pozval, naj pomirjevalno vplivata na svoje tovariše. — Dalje poroča list, da je razmerje med slovenskimi in italijanskimi dijakmi zelo prijazno. V nekem pismu slovenskih dijakov italijanskim akademikom pišejo Slovani, da se morajo vsi nemški dijaki boriti proti skupnemu sovražniku, pangermanizmu. Tudi med italijanskimi dijakmi prevladuje isto mnenje.

Požar. Iz Celovca se poroča, da je v sušilnici pliberske rudarske družbe 13. t. m. ob 4. uri popoldne iz neznanih vzrokov nastal požar. Ogenj je uničil mnogo zaloge.

Dalje glej drugi list!